

Asettamispäätös

18.6.2025

Asia- ja asiakirjanumero:

VN/18717/2025

VN/18717/2025-VNK-1

Datatalouden tiekartan laatiminen

Pääministeri Petteri Orpo on tänään nimennyt hallituksen puheenjohtaja Veli-Matti Mattilan datatalouden arvonmuodostuksen kannalta keskeisten datakeskusten kansallisen tiekartan laatimisen selvityshenkilöksi.

Toimikausi

Selvityshenkilön toimikausi alkaa 18.6.2025 ja päättyy 31.10.2025.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoitteena on luoda kilpailukykyä datataloudesta ja digitalisaatiosta. Digitalisaatio, nopeat datayhteydet ja teknologian kehittyminen voivat oikein hyödynnettyinä merkittävästi parantaa ihmisten elämänlaatua, yritysten kilpailukykyä ja työvoiman saatavuutta sekä tehostaa julkista hallintoa. Hallituksen tavoitteena on hyödyntää täysimääräisesti uusien teknologioiden ja digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet sekä dataan perustuvan arvonluonti ja tuottavuuskasvu.

Hallituksen tavoitteena on toteuttaa datataloudesta laaja-alainen, strateginen teemakokonaisuus, jonka kärkiä ovat kvanttilaskenta, nopeat langattomat verkot, terveysdata, kyberturvallisuus, tekoäly sekä datatalouden edistäminen ja datan saatavuus tekoälyn käyttöön.

Julkisessa keskustelussa näkyvä osa datataloutta ovat datakeskusinvestoinnit. Datatalouden kasvu ja kehitys edellyttää mittavia datakeskusinvestointeja globaalisti. Suomella on hyvät olosuhteet niiden rakentamiselle, kuten runsas puhtaan ja edullisen sähkön tuotanto, toimiva sähköjärjestelmä, viileä ilmasto sekä vakaa ja ennustettava toimintaympäristö. Elinkeinoelämän keskusliiton mukaan Suomeen onkin suunnitteilla datakeskusinvestointeja 19 mrd. euron edestä. Datakeskusinvestoinnit luovat parhaimmillaan mahdollisuuden korkean lisäarvon muulle datatalouden elinkeinotoiminnalle, mutta ne herättävät myös huolia kansalaisten keskuudessa.

Tiekartan tavoitteena on lisätä ymmärrystä datatalouden kehityssuunnista, sekä vaikutuksista ja mahdollisuuksista Suomelle. Lisäksi tiekartan avulla vahvistetaan toimialan ja julkisen hallinnon vuoropuhelua ja edistetään yhteistä tilannekuvaa. Tiekartta täydentää osaltaan hallituksen datatalouden kasvuohjelmaa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1602 2165
+358 9 1602 2165

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.vnk@gov.fi

Tavoite ja tehtävät

Selvityshenkilön tehtävänä on laatia datatalouden arvonmuodostuksen kannalta keskeisten datakeskusten kansallinen tiekartta.

Datakeskusten kansallisessa tiekartassa tulee vastata jäsentyneesti ainakin seuraaviin kysymyksiin ja soveltuvin osin Suomeen keskittyen tai asiaa laajemminkin arvioiden:

1. Millaisten hyödykkeiden tai toimintojen tuottamiseen datakeskuksia käytetään?
2. Millainen merkitys datakeskuksilla on tai voi olla globaalissa taloudessa?
3. Millainen kauppapoliittinen, turvallisuuspoliittinen ja geopoliittinen merkitys datakeskuksilla on tai voi olla?
4. Millaista laadullista tai määrällistä arvonlisää datakeskukset tuottavat tai voivat tuottaa?
5. Millaisia myönteisiä tai kielteisiä ulkoisia talousvaikutuksia datakeskuksilla on tai voi olla muulle elinkeinotoiminnalle tai yhteiskunnalle?
6. Millaisia vaatimuksia datakeskuksilla on tai voi olla energiantuotannolle, yhteiskuntarakenteelle, luonnonvarojen käytölle sekä näitä vastaaville toiminnoille?
7. Millaisia tietoturva- tai tietosuojauhkia datakeskusten toimintaan, sijaintiin tai muutoin liittyy tai voi liittyä?
8. Millainen on datakeskusten kilpailuympäristö ja sen oletettu kehitys?
9. Miten kyetään luomaan ylläpidettävä näkymä datakeskuskokonaisuuden kannalta tarpeellisella tavalla keskeisten tahojen käyttöön?
10. Mitkä ovat keskeisimmät ehdotukset toteutettaviksi viipymättä, erillisen arvioinnin jälkeen, ja millaisista toimista tulee pidättäytyä?

Organisointi

Selvityshenkilö toimii ja työskentelee itsenäisesti sekä päättää samoin myös työn sisällöstä ja mahdollisista johtopäätöksistä

Valtioneuvoston kanslian johdolla ministeriöt osallistuvat hankkeen toteuttamiseen selvityshenkilön tarkoituksenmukaiseksi katsomalla tavalla ja muodostavat tämän varmistamiseksi sihteeristön. Sihteeristöön kuuluvat pääsihteerinä talousneuvoston pääsihteeriksi Pekka Sinko valtioneuvoston kansliasta, lähetystöneuvos Heikki Hietala ulkoministeriöstä, neuvotteleva virkamies Liisa Lundelin-Nuortio työ- ja elinkeinoministeriöstä sekä erityisasiantuntija Tomi Paavola liikenne- ja viestintäministeriöstä. Tarvittaessa sihteeristön tueksi kootaan laajempi, eri ministeriöitä edustava yhteyshenkilöverkosto, johon voidaan kutsua myös kuntien edustus.

Selvityshenkilö käyttää työssään konsultatiivista tukiryhmää, jonka muodostavat teollisuusprofessori Jukka Ruusunen (energiaverkot), oikeustieteen tohtori Janne Juusela (elinkeino- ja viestintäministeriö), osastopäällikkö Juhapekka Ristola (hallinto) sekä em. valtioneuvoston kanslian johtaman sihteeristön pääsihteeriksi.

Selvityshenkilö voi lisäksi hyödyntää työssään tehtävänsä kannalta relevantteja yksityisiä toimijoita, jo olemassa olevia valtionhallinnon ryhmiä, vastuviranomaisia sekä muita tehtävän onnistumisen kannalta tarpeellisia tahoja.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Hankkeeseen osallistuvien virkamiesten työ tehdään virkatyönä. Kokouspalkkioita ei makseta.

Selvityshenkilölle ja tukiryhmän jäsenille ei makseta palkkaa tai palkkioita.

Selvityshenkilö ei voi tehdä valtioneuvoston kansliaa sitovia tilauksia eikä muita sopimuksia ilman valtioneuvoston kanslian hyväksymistä. Kaikista taloudellisista velvoitteista aiheuttavista sopimuksista ja sitoumuksista on tehtävä erilliset valtioneuvoston kanslian päätökset.

Valtioneuvoston kanslia maksaa selvityshenkilön matkakustannukset valtion matkustussäännön mukaisesti.

pääministeri

Petteri Orpo

osastopäällikkö

Harri Martikainen

Jakelu

Veli-Matti Mattila
Janne Juusela
Jukka Ruusunen
Ministerit ja kansliapäälliköt

Tiedoksi

Ministeriöt
VNK valtiosihteeri Artjoki
VM valtiosihteeri Slunga-Poutsalo
OKM valtiosihteeri Nylander
MMM valtiosihteeri Nerg
VNK alivaltiosihteeri Lankinen

VN/18717/2025-VNK-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: